

INNSPILL TIL NY NASJONAL DIGITALISERINGSSTRATEGI

Telenor takker for muligheten til å komme med innspill til regjeringens arbeid med ny nasjonal digitaliseringsstrategi, både gjennom deltakelse i nasjonalt innspillmøte 28.september d.å., regionale møter, samt diverse øvrige treffpunkter. Dette skriftlige innspillet oppsummerer noen utvalgte hovedperspektiver gitt fra Telenors side.

Telenor vil innledningsvis understreke viktigheten av at man fra regjeringens side jevnlig gir en helhetlig omtale av digitaliseringspolitikken. En slik helhetlig presentasjon av et viktig politikkområde gir forutsigbarhet for aktørene i det digitale domenet. Gitt hastigheten i den teknologiske utviklingen er det på høy tid med en oppdatering, slik vi oppfatter at departementet har satt seg fore.

Etter Telenors oppfatning er det avgjørende at strategien reflekterer den rivende teknologiske utviklingen samfunnet har vært gjennom de siste årene, og som nå skyter ytterligere fart. Et grunnleggende premiss for vår digitale grunnmur er at «alt må virke, hele tiden». De gjensidige avhengighetene mellom både sektorer og teknologier er omfattende, og må legge en betydelig føring for myndighetenes tekning omkring vår digitale infrastruktur. Det er, slik Telenor ser det, behov for en oversikt som tar opp i seg hvordan risikoen i de ulike sektorene påvirker hverandre gjensidig i det digitale domenet.

Telenor har tidligere vært med på å ta til orde for en langtidsplan for den digitale infrastrukturen, og en slik tenkning – som gir forutsigbarhet og sammenheng for både offentlige myndigheter og private aktører – bør også legges til grunn for den nye strategien.

Fra Telenors side legger vi til grunn at digitaliseringsstrategien vil ta mål av seg å dekke bredden i digitaliseringspolitikken, dvs. alt fra investeringsvennlige konkurransevilkår i markedsreguleringen, ytterligere robusthetstiltak for nettene våre, neste generasjons nødnett, samfunns- og næringsmessige muligheter innenfor mobilteknologi/5G, digital inkludering, til digital økonomi og, ikke minst, KI.

Telenor har i en rekke sammenhenger bidratt til innspill til departement og underliggende etater på disse tematiske områdene. Telenor deltok blant annet på kick-off for digitaliseringsstrategien i Trondheim 6. juni, og vår forskningsdirektør gav innspill vedr. KI i denne forbindelse. I dette

5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

innspillet vil vi derfor konsentrere våre kommentarer til noen andre utvalgte områder vi mener er av særlig relevans for den kommende strategien.

En styrking av den digitale grunnmuren i hele landet

Digitaliseringsstrategien bør, jf. Meld. St. 28 (2020–2021), ha som eksplisitt utgangspunkt at sikre og robuste nett må ligge i bunn for at hele landet skal nyte godt av mulighetene digitalisering og ny teknologi gir.

I denne forbindelse er ambisjonen om å sikre alle tilfredsstillende bredbåndstilknytning viktig. Myndighetenes bredbåndsmål (100 Mbit/s til alle i løpet av 2025) er vedtatt av forrige Storting. Siden da har EU fastsatt nye og høyere mål, som Norge bør holde følge med. Telenor kan imidlertid ikke se at det er mulig for myndighetene å nå det vedtatte målet for 2025, da det trengs langt større tilskudd til kommunene enn hva som p.t er bevilget, samt at ledetiden i tilskuddsprosesser er for lang.

Mobilbaserte løsninger kan bidra til å spare både tid og penger og dermed gjøre det enklere å realisere bredbåndsamvisjonene. Men for at det skal være mulig å benytte mobilbaserte løsninger i prosjekter som bygges med offentlig tilskudd, må myndighetene klargjøre hvordan de vil praktisere kravet om 100 Mbit/s kapasitet i tilskuddsordningen. Uklarheten p.t. gjør at risikoen for utbygger er for stor, og at fiber i praksis blir eneste løsning.

Det er verdt å minne om at ca 30.000 husstander ikke engang har tilgang til en kapasitet på 30 Mbit/s. På veien mot gigabitsamfunnet mener vi første prioritet bør være å sikre løsninger for disse husstandene. Først når alle er på nett er det mulig for kommuner, næringsliv og andre å ta i bruk digitale tjenester i fullt monn – og det er avgjørende for reell digital inkludering.

I Norge er den digitale grunnmuren både rask og robust, med noen av verdens beste nettverk. Dette reflekteres i at mange kunder har kvalitet som sitt viktigste kriterium og at det er skarp konkurranse i alle segmenter. Det er verdt å understreke at nær sagt all kritisk digital infrastruktur hviler på kommersielle selskaper. Ekom-bransjen investerer nesten 13 mrd. kroner årlig i nettene våre – både for å bygge dekning, modernisering av eksisterende nett, men ikke minst også for økt robusthet. For å holde tritt med utviklingen fremover må det fortsatt investeres ytterligere i norske nett. Det er derfor avgjørende at eventuell markedsregulering fremmer og ikke hemmer kommersielle investeringer.

I forbindelse med robusthet anerkjenner Telenor at myndighetene bidrar med viktige tiltak – for eksempel budsjettmidler til Forsterket ekom (Fekom), fylkesvise robusthetsgjennomganger og tilrettelegging for tettere samarbeid mellom ekom- og kraftsektoren. Gitt de økte gjensidige avhengighetene mellom ulike sektorer, bør den nye digitaliseringsstrategien øke ambisjonsnivået for robusthetstiltak ikke minst i strømmettet, som så mange samfunnsfunksjoner hviler på. Generelt er det slik at mange samfunns mål løses av markedet, mens andre må defineres som nasjonale krafttak. Robusthetstiltak knyttet til infrastruktur er en egnet kandidat for dette.

Nordisk samarbeid om digital sikkerhet

I lys av at regjeringen har signalisert så tydelig at digitaliseringsstrategien skal vektlegge digital sikkerhet – og ikke minst i lys av både den sikkerhetspolitiske situasjonen og sentrale

politikk anbefalinger fra blant annet Forsvarskommisjonen og Totalberedskapskommisjonen – legger Telenor til grunn at dette vil være et bærende element i det videre arbeidet.

Som nevnte kommisjoner peker på er timingen usedvanlig god for et forsterket nordisk samarbeid om digital sikkerhet. Hver for oss er de nordiske landene små markeder. Knappheten på kompetanse øker, som følge av at etterspørselen vokser mer enn tilfanget. Om vi i større grad kan benytte personell og infrastruktur på tvers mener vi at vår digitale konkurranse- og motstandskraft blir sterkere – både som land og som region. Etter Telenors oppfatning bør strategien derfor ha som konkret målsetning å styrke sikkerhetssamarbeidet om klarering og autorisasjon av nordiske statsborgere med et felles nordisk regime for sikkerhetsklarering. I tillegg bør det foretas operasjonalisering av krav til nasjonal autonomi som muliggjør å benytte personell, samt dele tekniske løsninger og infrastruktur, på tvers av de nordiske landene. For å gi sektoren omstillingstid bør dette arbeidet settes i gang så snart som mulig.

For økt digital motstandskraft er vi i tillegg opptatt av at det for sentrale aktører i Totalforsvaret, inkludert privat sektor, raskt etableres bedre løsninger for samhandling på gradert nivå, samt gis bedre tilgang til trussel- og sikkerhetsinformasjon.

For å integrere næringslivet er det også av avgjørende betydning at det skapes et marked for beredskaps- og sikkerhetstjenester. Stat og kommuner har en viktig rolle som kravstiller og kunde, og bør etter Telenors syn i større grad stimulere til innovasjonen innen digitale tjenester. Det er i tillegg avgjørende at det stilles tydeligere krav om å ivareta beredskapshensyn og nasjonale sikkerhetsinteresser i offentlige anskaffelser – i tillegg til dekning, robusthet og bærekraft. Vi kan bygge nettene med mer sikkerhet og robusthet om ressursene kan spille bedre sammen på tvers av nordiske land. Det krever et sikkerhetspolitisk fundament og vilje til endring. Det vises for øvrig til Telenors høringsvar vedr. NOU 2023:17.

Sikre og grønne datasentre

Telenor viser til at det parallelt med arbeidet med en digitaliseringsstrategi arbeides med en revisjon av den nåværende datasenterstrategien. Det er etter Telenors oppfatning viktig at man ser disse prosessene i sammenheng, samtidig som man i størst mulig grad rendyrker temaspesifikke strategier (datasentre, KI, mv.). På innspillmøtet om revidert datasenterstrategi i desember 2022 understreket Telenor behovet for å anerkjenne datasentre som en viktig del av vår kritiske infrastruktur, og at i lys av at stadig flere samfunnskritiske tjenester produseres i skyen eller plasseres i profesjonelle datasentre, så er det naturlig at det legges opp til forsterkede krav til sikkerhet, eierskap og bærekraft i forbindelse med datasentre. Vi viser i denne forbindelse til vårt skriftlige innspill til departementet om datasenterstrategi 15. januar 2023, samt til vårt høringsvar vedr. regulering av datasentre høsten 2022.

Vi stiller gjerne opp ved behov for ytterligere informasjon fra vår side.

Med hilsen
Telenor Norge AS

Camilla Carlsson
Leder myndighetskontakt og regulatorisk